

**Belediye yapı ve yollar kanununun bazı maddelerinin
ve Ebniye kanununun 43 ncü ve Belediye kanununun
114 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun
lâyihası ve Dahiliye ve Nafia Encümenleri
mazbataları (1/211)**

T. C.

Muamelât Umum Müdürlüğü

Başvekâlet

Sayı: 71 - 31 - 6/402

5 . II . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

2290 sayılı Belediye yapı ve Yollar Kanununun bazı maddelerinin ve Ebniye kanununun 43 ncü ve 1580 sayılı Belediye Kanununun 114 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkında Nafia Vekilligince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 1 . II . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Yapı ve Yollar kanununun tadiline ait esbabı mucibe lâyihası

Dört senedenberi arka arkaya vukua gelen yer depremleri yurdumuzun hemen her tarafının bu afetle tehdit edilmekte olduğunu göstermiştir.

Buna karşı alınması lâzımgelen tedbirler meyanında, betonarme ve kârgir inşaatta gerekli şartların temininden başka, bu tarzın tatbik edilemeyeceği bir çok yerlerde yer depremine karşı oldukça mukavim bir yapı sistemi olan ahşap karkas yani ahşap iskelet sisteminin kullanılması da bulunmaktadır.

Halbuki hâlen mer'i olan ve belediye yapı ve yollar kanunu ile de hükmü ilga edilmiş bulunan 1580 sayılı Belediye Kanununun 114 ncü maddesinde, itfaiye teşkilâtını yapan belediyelerin, bu teşkilâtın idame masraflarına sigorta şirketlerini de iştirak ettirebilmesi salâhiyetine mukabil, münferit bağ ve bahçe içindekiler müstesna olmak üzere, bütün yapıların yanmaz malzemeden yapılması meşrut bulunmaktadır.

Sigorta şirketlerinin bu iştirakleri büyük bir kıymet ifade etmediği halde, bu maddeye göre bütün şehir ve kasabalarda belediyeler, kârgirden gayri inşaatı tamamen men etmekte bulunduğundan bu hal şehir ve kasabalarımızın imarını güçleştirmektedir. Zira, taş, tuğla ve beton gibi yanmaz maddeler yurdumuzun her tarafında kolaylıkla temin edilememekte ve hattâ bazı yerlerde hiç bulunmamaktadır.

Buna binaen, esasen zelzele bakımından da oldukça emniyetli bulunan ahşap iskeletli binaların, yangına karşı gerekli tedbirler de alınmak kaydıyla, yapılması imkânını temin edecek hükümlerin konulması için bu kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Lâyhada kabul olunan ikinci esas, yapıların ancak ehliyetleri tevsik edilmiş kimselerin mesuliyeti altında yaptırılmasını mecburi kılmaktır.

Filhakika, inşaat yaptırınların, yaptıkları inşaatın ehemmiyeti ile mütenasip ehliyet sahibi olma-

malarından dolayı çok defa can ve mal kaybı olmaktadır. Yurdumuzun hemen her tarafı zelzele bölgesi olduğuna göre bu hususun ehemmiyeti daha fazladır. Bunun önüne geçilmek için, yapı mesuliyetini üzerine alacak olanları tasnife tabi tutmak ve bunların ancak iktidarı dâhilindeki inşaatın mesuliyetini alabilmesini temin etmek tedbirleri düşünülmüş ve bu tasnifin, teşkilât kanununa dayanarak çıkacağı talimatnamelere göre, Nafia Vekâletince yapılması derpiş edilmiştir.

Diğer taraftan şehir ve kasabaların imar plânlarının tasdik salâhiyeti 3611 No. 13 Teşkilât kanunu ile Nafia Vekâletine verilmiş bulunduğuna göre, müebir sebep olmadıkça imar plânlarının tanziminde riayet edilmesi lâzımgelen esaslara ait müebir sebeplerin takdiri salâhiyetinin de Nafia Vekâletine verilmesi ve ev nizamnamelerinin tanziminde Nafia Vekâletinin de iştirakinin daha muvafık olacağı düşüncesiyle kanunda bu hususları da temin edecek şekilde tadilat derpiş edilmiştir.

1. 2290 sayılı kanunun 9 nevi maddesinde imar plânlarına göre açılacak veya tevsi ve tanzim edilecek yol ve meydanların yanlarında yeniden yapılacak binaların yalnız yüksekliği, cephelerinin inşa tarzı ve arsa genişliği hakkında Belediye meclislerinin karar ittihazına salâhiyet verilmektedir.

Halbuki yeni madde ile, müsaade edilecek muhtelif nevi yapılardan hangilerinin şehirlerin hangi muntakalarında, ne gibi şartlarla inşa edileceği, bundan başka binaların asgari cephe genişliklerinin tesbitine ve binaların derinlik nispetine dair maddede bir sarahat olmadığından, ne plâna, ne de sıhhat kaidelerine uygun olmayan yapılar için talepler karşısında bulunulmakta ve buna mâni olacak bir hüküm bulunmadığından bir çok hallerde taleplere uygun maddeler verilmek mecburiyeti hâsıl olduğu tatbikatta görülmektedir.

Maddenin yeni şekli bu tarzda inşaat yapılmasına tamamiyle mâni olacak şekilde hazırlanmıştır.

2. 2290 sayılı kanunun 18 nevi maddesinde, mühendis, mimar ve inşaat kalfası bulunan yerlerde inşaata nezaret ile mesuliyetini deruhte etmiş olan bu kimselerin inşaattan çekildiklerinde belediyeyi tahriren haberdar etmesi ve aksi takdirde inşaatın sonuna kadar kanuni mesuliyetlerinin devam edeceği ve yeniden gösterilecek mühendis, mimar ve kalfaların dahi, mesuliyeti deruhte etmeden inşaata devam edemeyeceği yazılıdır. Maddenin yeni şekli ile, her nevi inşaatın muhakkak bir fennî mesuliyet altında yaptırılması ve mesuliyeti alacak olanların da Nafia Vekâletince almış vesikalara sahip olması mecburî tutulmuştur.

3. 2290 sayılı kanunun 20 nevi maddesinde yalnız müferit binaların yanlarında komşu hudutlarından itibaren bırakılacak boş sahaların miktarı bildirilmekte, ve böyle şartları haiz olanıyacak arsaların şuyulandırılması salâhiyeti verilmekte ve müştenilâtı bu şartlara tabi olmayacağı gösterilmektedir.

2290 sayılı kanun gereğince imar tatbikatı için belediyeler, malî kudretlerine göre, beşer senelik mesai programları tanzim ve tatbik etmekle mükelleftir. Bu itibarla, şehirlerin imarı ve bu imarın icabettirdiği istimlâk işleri de şehir veya kasabanın muayyen kısımlarına inhisar etmektedir.

Halbuki tatbikatta şehrin bütün muntakalarında dağmıka bir şekilde hususi inşaat talepleri vâkı olmaktadır.

Bir taraftan bu talepleri karşılamak üzere şehirlerin biran evvel imar plânı esasları dâhilinde kurulmasını sağlamak, diğer taraftan beledilere tahammülleri fevkinde külfet yüklememek üzere yeni yapılacak binaların geri çekilmesi için, önde kalacak ve plâna göre yola gidicek olan kısımların, yol yapılıncaya kadar istimlâke tabi tutulmuyarak sahipleri uhdesinde bırakılmasını temin edecek hükümler konulmuştur.

4. 2290 sayılı kanunun 28 nevi maddesi binaları tam kârgir, yarım kârgir, ahşap olarak üç sınıfa ayırmış ve hıms, bağdadi ve tahta kaplamalı veya tel üzerine sıvalı binaları da ahşap sınıfına sokmuş bulunmaktadır.

Diğer taraftan Belediye Kanununun 114 nevi maddesi ise, ahşap bina yapılmasını tamamiyle menettiğinden zelzeleye mukavim ve mahallî malzeme ile de kolayca inşası mümkün bulunan hıms binaların dahi yapılması menedilmektedir.

İşte bu düşünceye göre, yapılar yeniden tasnife tabi tutulmuş ve yangın ve mukavemet bakımından bunların tabi olacağı şartlar zikredilmiş ve ahşap inşaata da imkân verilmiştir.

Katî bir zaruret görülmeyen ve mimari bakımdan da çirkin bir manzara hâsıl eden yangın

duvarlarının çatıdan 80 santim yukarı çıkarılması mecburiyeti 30 santime indirilmiştir.

5. 2290 sayılı kanunun 4 neü maddesi, imar plânlarının tabii olacağı teknik esasları bildirmekte ve bunlara riayet imkânsızlığı hakkındaki müebir sebeplerin takdirini de Dahiliye Vekâletine ait olduğunu göstermektedir.

Halbuki, imar plânlarının tasdiki salâhiyeti Nafia Vekâletine ait bulunduğundan, müebir sebeplerin takdirinin de Nafia Vekâletine ait olması icabettiğinden maddede buna göre değişiklik yapılmıştır.

6. 2290 sayılı kanunun 50 neü maddesinde bu kanun hükümlerinin tatbikını gösterir nizamnamelerin Dahiliye Vekâletince tanzim edileceği bildirilmektedir.

Halbuki, imar işleriyle Nafia Vekâleti yakından alâkadar bulunduğundan bu nizamnamelerin de müştereken yapılması muvafık görülmekte ve madde ona göre değiştirilmiş bulunmaktadır.

7. 2290 sayılı kanunun 51 neü maddesinde keza, fırınların ve gıdai maddelerin bulunacakları diğer mahallerin yapılarına ve sair hususlarına ait şartların Dahiliye ve Sıhhat ve İktimai Muavenet Vekâletleri tarafından tanzim olunacak bir nizamname ile tesbit edileceği yazılıdır.

Bu işlerin de Nafia Vekâleti ile ilgisi derkâr bulunduğundan, nizamname tanzimine Nafia Vekâletinin de iştirakini temin için maddede değişiklik yapılmıştır.

8. Ebniye Kanununun halen mer'î olan üçüncü maddesinde dökmece ve demirece fabrika dükkânlarının münhasıran tonozlu kârgir olacağı yazılıdır.

Ebniye Kanununun neşir tarihi olan 1298 tarihinde beton inşaat henüz tatbik edilmemekte bulunduğundan, yangından korunma gayesiyle bu gibi yapıların münhasıran tonozla örtülmesi esası konulmuştur. Halen bu örtülerin betonla yapılması, tonoz inşaatına nazaran daha ucuz ve zelzele bakımından daha mukavim olduğundan bu gibi yapıların betonla örtülmesini sağlayacak şekilde maddede değişiklik yapılmıştır.

9. 1580 sayılı Belediye Kanununun 114 neü maddesinde münferit bağ ve bahçe içindekiler müstesna olmak üzere evler, dükkânlarla umumî ve hususi bileümle mebaninin taştan, tuğladan, kerpiç ve emsali ihtiraki kabil olmayan mevattan inşası mecburidir diye yazılıdır.

Halbuki, bazı şartlarla hımsı ve ahşap binaların da yapılması esasının kabulü zaruridir ve yukarıdaki maddelerde de buna göre hükümler konulduğundan, maddenin buna dair olan fıkra hükmü kaldırılmıştır.

Dahiliye Encümeni Mazbata'sı

T. B. M. M.
Dahiliye Encümeni
Esas No. 1/211
Karar No. 23

29 . IV . 1944

Yüksek Reisliğe

2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanununun bazı maddelerinin ve Ebniye Kanununun 43 neü ve 1580 numaralı Belediye Kanununun 114 neü maddelerinin değiştirilmesi hakkında Nafia Vekâletince hazırlanarak İera Vekilleri Heyeti kararıyla gönderildiği Başvekâletin 5 . II . 1944 tarihli tezkeresinde bildirilen kanun lâyihası Encümenimize tevdi kılındığından Nafia Vekili ve Dahiliye Vekâleti mümessili hazır oldukları halde okundu.

Hükümetin mucip sebepler lâyihasında ya-

zılı olduğu üzere son zamanlarda görülen hâdiseler, memleketimizin umumî bir yer sarsıntısı sahasında bulunduğunu meydana koymuş ve bu sarsıntılar neticesinde binlerce binaların yıkıldığı ve binlerce hayatın kaybolduğu görülmüştür.

İşte bu can ve mal zayıyatını önleyici tedbirler cümlesinden olmak üzere Nafia Vekâletinin şehir ve kasaba imar plânlarıyla daha geniş bir salâhiyetle alâkalanması ve inşaatın daha amelî

bir kontrol altına alınması lüzumu tahakkuk etmiştir.

Bu itibarla memlekette ahşap bina inşasını umumî bir yasak altına almış olan kanun mevzuatının kaldırılması ve Belediye Yapı ve Yollar Kanunu maddelerinde bazı değişiklikler yapılması esas bakımından muvafık bulunmuş ve cereyan eden müzakere neticesinde lâyhada aşağıda yazılı değişiklikler yapılmıştır:

1. Belediye Yapı ve Yollar kanununun değiştirilmesi lüzumlu görülen 6 maddesini, ayrı maddeler halinde zikredilmekten ise kanun değişikliklerinde Yüksek Meclisçe esas olarak kabul edilmiş bulunan şekle uygun olmak üzere; yapılacak değişiklikler bir madde içinde toplanarak yazılmıştır.

2. Değiştirilecek olan 9 neu madde metnindeki (Tâlimatnamesine tevfiқан kararlar) kaydı kaldırılarak yerine (Umumî mahiyette kararlar) kaydı konulması daha münasip görülmüştür.

3. Değiştirilecek olan 18 nei maddede tadat edilen (Yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis mimar, fen memuru kalfa) kayıtları; mektep şahadetnamelerinin ilmî ve hukuki kıymetlerini siyanet etmiş olmak düşüncesiyle ibrici fıkradan kaldırılmıştır.

Nafia vekâletinin ehliyeti tevsik hususundaki vazifesini kolaylaştırmak ve uzak mahaller belediyelerinde de yapı mesuliyetini üzerine alacak eleman yetiştirilmek üzere bu maddenin sonuna, bir kurs açılmasını ve masraflarını temin eden bir fıkra ve kanunun sonuna da, bu kursun açılması imkânını müddet bakımından karşılayıcı bir muvakkat madde ilâve edilmiştir.

4. Değiştirilecek olan 20 nei maddedeki (Yeni) kaydı, eskiden yapılmış olan inşaatın

da bu madde hükmüne girebilmesi ve arsa sahiplerinin, bina derinliklerini kullanmak hususunda serbest bırakılması için tayyedilmiş ve maddenin şümülünü temin etmek maksadiyle fıkranın sonuna (de) edatı ilâve edilmiştir. Aynı maddenin (B) fıkrasında « Belediyeleri, kanuni istinlâk muamelesinden gayri muayyen bir zaman için muaf kılan hükmü » tasarruf hukuku esasıyla telif edilemediğinden fıkradan çıkarılmıştır.

5. Belediye Yapı ve Yollar kanununun 4 neu maddesindeki « Müebir sebepleri takdir etmek salâhiyetinin » Nafia Vekâletine ait olması tabii görülmüş ve lâyhaya 2 nei madde olarak yazılmıştır.

6. Hükümet lâyihasındaki 8 nei madde ifade değişikliği ile ve 9 neu maddede aynen kabul edilmiş ve hazırladığımız lâyhaya 3 neu ve 4 neu madde olarak geçirilmiştir.

7. Hükümet lâyihasındaki 10 ve 11 nei maddeler dahi aynen hazırladığımız lâyihamın 5 ve altıncı maddeleri olarak gösterilmiştir.

Havalesi mucibince Nafia Encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim kılındı.

Dahiliye En. Reisi	R. V.	M. M.
Tekirdağ	Çoruh	Mardin
C. Üybadın	A. Tüzün	E. Ergin
Kâtip		
Seyhan	Balıkesir	Bolu
C. Oral	Y. S. Uzay	H. Ş. Adal
Erzinean	Erzurum	Giresun
Ş. Sökmensüer	N. Elgün	N. Osten
Gümüşano	İçel	Kars
R. Gürelî	R. Koraltan	E. Özoguz
Kayseri	Konya	Malatya
A. H. Kalaç	Ş. Ergun	E. Barkan
Tokad		Trabzon
A. G. Pekel		S. Abanozoglu

T. B. M. M.
Nafia Encümeni
Karar No. 7
Esas No. 1/211

30 . V . 1944

Yüksek Reisliğe

2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar kanununun bazı maddelerinin ve Ebnîye kanununun 43 ncu ve 1580 numaralı Belediye Kanununun 114 ncu maddelerinin değiştirilmesi hakkında Nafia Vekilliğince hazırlanarak İera Vekilleri Heyeti kararıyla ve Başvekâletin 5 . XI . 1943 tarihli tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulup Dahiliye Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası ve esbabı mucibesi nafia Vekili huzuriyle okunup müzakere olundu.

Hükümet ve Dahiliye Encümeni esbabı mucibelerinde serdolanın icap ve zaruretler encümenimizce de kabul olunarak kanunun maddelerinin müzakeresine geçildi. Dahiliye Encümeni mazbatasında Hükümetçe mutabakat beyan edilmiş olduğundan Dahiliye Encümeni mazbatası müzakereye esas tutulmuştur.

Kanunun birinci maddesinde (2290 sayılı kanununun 6 maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir) ifadesi yerine mevzu bahis 6 maddenin numaralarını kanuna derecetmek suretiyle maddenin tesbiti daha vazih ve faydalı görülmüştür.

Madde 9. — Maddede mevcut müstakbel şehir haritasına göre yerine tasdikli imar plânları ve raporlarına göre kelimesinin konması hakikate ve maslahata daha uygun görülmüş, imar plânına merbut raporun bir çok fennî esasları ihtiva etmesi münasebetiyle belediye meclisi kararlarının bu esaslardan şaşması hususu tahtı emniyete alınmak istenmiştir.

Madde 18. — Vaziyeti tazyih edici bazı ifade değişiklikleri yapılmak suretiyle yeniden tanzim edilmiştir.

MADDE 20. — A bendindeki aralıklar için demir inşaatta ilâve edilmek suretiyle, demir ve tam kârgir inşaat için komşu hudutlarından itibaren en aşağı üçer metre mesafe bırakılmasını Encümenimiz de kabul etmiş yarım kârgir, hümş, yarım ahşap için bu mesafenin (5) metre

ve fakat harici satırları da ahşap olan tam ahşap binalar için (5) metrenin (7,5) metreye iblâğı, daha muvafık görülmüştür. Bir taraftan yer sarsıntısı ızdırabına karşı yeniden ahşap bina inşaatını kabule giderken geçmişte memleket için büyük felâket doğurmuş olan yangın tehlikelerinin de yeniden baş göstermesine meydan verilmemesi gözönünde tutulmuştur.

Maddenin B, C fıkraları aynen kabul edilmiştir.

Yirmi sekizinci maddeye; demir inşaat ve bunun tarifi ilâve olunmuş, ve (E) fıkrasındaki bitişik yarım kârgir binaların mücavir duvarlarıyla hümş binaların yangın duvarlarının çatısından dışarı çıkarılacak kısmının otuz santim yerine elli santime iblâğı fen ve maksada daha uygun görülmüştür.

Madde 50. — Dahiliye Encümeninin 50 nci maddesi aynen kabul olunmuştur.

Elli birinci maddede, fırınların ve gıda maddelerinin bulunacakları diğer mahallerin yapılmasına ait şartların Dahiliye, Nafia ve Sıhhat Vekâletleri tarafından tanzim olunacak bir nizamname ile tesbit olunacağı hakkındaki hükmün umumî ve binaenaleyh hususi mahiyeti haiz olmayan gıdalara ait binalara da teşmilinin muvafık olmayacağı gözönünde bulunduran Encümenimiz bu metnin fırınların ve bazı gıda maddelerinin bulunacakları mahallerin yapılarına ait şartlar demek suretiyle hükmün aneak fırınlara ve hususiyet arzeden gıda maddelerine ait olduğunu ifade eylemiştir.

İkinci maddede Dahiliye encümeninin metni aynen kabul edilmiş üçüncü maddede tonoz yerine tonozlu kârgir ikame olunmuş betondan sonraki kârgir kelimesi lüzumsuzluğundan dolayı tayyedilmiştir.

Madde 4. — Dahiliye Encümeninin 4 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Muvakkat madde — Ehliyetli kalfa bulunmayan yerlerde işleri büsbütün durdurmamak için

Nafia Vekâletince verilecek müddetin bir hadle takyidi muvafık görülerek 3,5 senelik bir müddet ifade eden 1947 takvim senesi sonu tesbit edilmiştir.

Beşinci ve altıncı maddeler Dahiliye Encümeninin beşinci ve altıncı maddeleri olarak aynen kabul edilmiştir.

Heyeti Umumiyyeye arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Nafia En. Rs.	M. M.	Kâtip
Eskişehir	Sivas	İsparta
İ. Arukan	A. N. Demirağ	K. Aydar

Afyon K.	Afyon K.	Ankara
A. Çetinkaya	M. Göneng	A. Baytin
Ankara		Çorum
R. Börekçi		Dr. C. Alper
Edirne	Erzincan	İstanbul
E. Demirağ	A. S. İtter	C. E. Arseven
Kars	Kayseri	Konya
Dr. E. Oktay	M. Taner	F. Gökmen
Malatya	Manisa	Maraş
M. Ş. Özpazarbaşı	O. Erçin	H. R. Tankut
Niğde	Sivas	Urfa
H. Mengi	İ. H. Başak	R. Soyer

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanununun bazı maddelerinin ve Ebnîye Kanununun 43 ncü ve 1580 sayılı Belediye Kanununun 114 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair kanun lâyhası

MADDE 1. — 2290 sayılı kanunun 9 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Müstakbel şehir haritasına göre tesis ve tevsi ve tanzim edilecek yol ve meydanların yanlarında yeniden yapılacak binaların nevi, kat adedi, kat irtifar, asgari cephe genişliği, âzami derinliği, inşa tarzı ve arsaların genişliği hakkında talimatnamesine tevfikân kararlar ittihazına belediye meclisleri salâhiyettardır.

Belediye meclislerinin bu kararları nahiye ve kazalarda kaymakamın ve vilâyetlerde valinin tasvibinden sonra Nafia Vekâletinin tasdikiyle katileşir.

MADDE 2. — 2290 sayılı kanunun 18 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Resmî ve hususi bütün inşaat Nafia Vekâletince ehliyeti tevsik edilmiş kimselerin nezaret ve mesuliyeti altında yapılır. İnşaatın nezaret ve mesuliyetini üzerine almış olan yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis, mimar, fen memuru veya kalfa, herhangi bir sebeple olursa olsun inşaatın çekildiği takdirde belediyeyi yazı ile ve resmen haberdar etmeğe mecburdur. Aksi takdirde inşaatın sonuna kadar kanuni

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanununun bazı maddelerinin ve 1580 numaralı Belediye Kanununun 114 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyhası

BİRİNCİ MADDE — 2290 sayılı kanunun 6 ncü maddesi, aşağıdaki şekilde değiştirilerek numaraları hizalarında yazılı maddelerin yerine konulmuştur:

Madde 9. — Müstakbel şehir haritasına göre tesis ve tevsi ve tanzim edilecek yol ve meydanların yanlarında yeniden yapılacak binaların nev'i, kat adedi, kat irtifar, asgari cephe genişliği, âzami derinliği, inşa tarzı ve arsalarının genişliği hakkında umumî mahiyette kararlar ittihazına Belediye Meclisleri salâhiyetlidir.

Belediye meclislerinin bu kararları nahiye ve kazalarda kaymakamın ve vilâyetlerde valinin tasvibinden sonra Nafia Vekâletinin tasdikiyle katileşir.

Madde 18. — Resmî ve hususi bütün inşaat Nafia Vekâletince ehliyeti tevsik edilmiş kimselerin nezaret ve mesuliyeti altında yapılır. İnşaatın nezaret ve mesuliyetini üzerine almış olanlar, herhangi bir sebeple olursa olsun inşaatın çekildiği takdirde belediyeyi yazı ile haberdar etmeğe mecburdur. Aksi takdirde İnşaatın sonuna kadar kanuni mesuliyetten kurtulamaz.

İnşaat sahiplerinin yeniden gösterecekleri yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar,

NAFIA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanununun bazı maddelerinin ve 1580 numaralı Belediye kanununun 114 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 2290 sayılı kanunun 9, 18, 20, 28, 50 ve 51 nei maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 9. — Tasdikli imar plânları ve raporlarına göre tesis ve tevsi ve tanzim edilecek yol ve meydanların yanlarında yeniden yapılacak binaların nevi, kat adedi, kat irtifai, asgari cephe genişliği, âzami derinliği, inşa tarzı ve arsalarının genişliği hakkında umumî mahiyette kararlar ittihazına Belediye meclisleri salâhiyetlidir.

Belediye meclislerinin bu kararları nahiye ve kazalarda kaymakamın ve vilâyetlerde valinin tasvibinden sonra Nafia Vekâletinin tasdikiyle katilesir.

Madde 18. — Resmî ve hususi bütün yapıların proje ve inşaatı, nevi ve ehemmiyet ve büyüklük derecesine göre fen adamlarının nezaret ve mesuliyeti altında yapılır.

İnşaatın nezaret ve mesuliyetini üzerine almış olanlar, herhangi bir sebeple olursa olsun bu vazifeden çekildikleri takdirde derhal ruhsat tezkeresini veren makamı yazı ile ve resmen haberdar etmeğe mecburdurlar. Aksi takdirde inşaatın sonuna kadar kanuni mesuliyetten kurtulamazlar.

İnşaat sahiplerinin yeniden gösterecekleri

Hü.

mesuliyetten kurtulamaz.

İnşaat sahiplerinin yeniden gösterecekleri yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis, mimar, fen memuru veya kalfalar dahi mesuliyeti deruhde etmeden inşaata devam edemezler.

MADDE 3. — 2290 sayılı kanununun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Binaların arasında bırakılacak mesafe ve bina istikametleri:

A) İmar plânına göre yeni yapılacak olan binaların bitişik olmayan her cephesinde komşu hudutlarından itibaren, kârgir ise en aşağı üçer, hıms, yarım ahşap ise en aşağı beşer metre açıklık bırakılacaktır. Binaların arka bahçelerinde yapılacak müstemilât, irtifaları 2.50 metreyi geçmemek ve komşu duvarları kârgir olmak ve binanın nevine göre asıl binadan yukarıki fıkrada yazılı açıklıklar muhafaza edilmek şartıyla komşu hududu üzerinde yapılabilir.

B) Henüz bina yapılmamış veya mevcut binanın büyük kısmı yanmış veya yıkılmış arsalar üzerine yeniden yapılacak binalar imar plânındaki istikamete çekilecektir. Binaların bu suretle geri çekilmesinden dolayı evlerin önünde hâsıl olacak boş sahayı belediyeler yeni yol yapılınca kadar istimlâke mecbur değildir.

Bu sahalarda istimlâk tarihine kadar sahipleri tarafından ancak ön bahçe olarak kullanılabilir.

C) Yukarıki A ve B fıkralarında yazılı a-

Da. E.

mühendis, mimar, fen memuru veya kalfalar dahi mesuliyeti deruhde etmeden inşaata devam edemezler.

Ehliyetli inşaat kalfaları yetiştirmek maksadıyla icabeden yerlerde Nafia vekâletince kurslar açılır.

Bu kurslara ait esaslar Dahiliye, Maarif ve Nafia Vekâletlerince müştereken tesbit edilir. Bunun için icabeden tahsisat umumî muvazene ile temin edilir. ve icabında hususi idare ve belediye bütçelerine konacak tahsisatla kurs masraflarına yardım edilir.

Madde 20. — A) İmar plânına göre yapılacak olan binaların bitişik olmayan her cephesinde komşu hudutlarından itibaren, kârgir ise en aşağı üçer, hıms, yarım ahşap ve ahşap ise en aşağı beşer metre açıklık bırakılacaktır. Binaların arka bahçelerinde yapılacak müstemilât, irtifaları 2,5 metreyi geçmemek ve komşu duvarları kârgir olmak ve binanın nevine göre asıl binadan yukarıki fıkrada yazılı açıklıklar muhafaza edilmek şartıyla komşu hududu üzerinde de yapılabilir.

B) Henüz bina yapılmamış veya mevcut binanın büyük kısmı yanmış veya yıkılmış arsalar üzerine yeniden yapılacak binalar imar plânındaki istikamete çekilecektir.

Bu sahalarda istimlâk tarihine kadar sahipleri tarafından ancak ön bahçe olarak kullanılabilir.

C) Yukarıki A ve B fıkralarında yazılı açıklıklar bırakılarak bina yapmağa müsait olmayan yerlerin iki tarafında sahipli arsalar bulunursa 6 nci maddede hükmüncü muamele yapılır.

İki tarafında arsa bulunmıyıp binalar bulunursa bu yer şuyulandırılarak 6 nci madde mucebince kıymeti mukabilinde iki tarafındaki bina sahiplerine temlik olunur.

Na. E.

fen adamları da resmen mesuliyeti kabul ve deruhde etmedikçe inşaata devam edemezler.

Yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis, mimar, fen memuru ve ehliyetli kalfalardan ibaret olan fen ve meslek adamlarından her birinin ellerine; yapının nevi ve ehemmiyet ve büyüklüğüne göre hangi binaların mesuliyetini kabul ve deruhde edebileceklerini ve salâhiyet derecelerini gösterir Nafia Vekâleti tarafından tesbit edilecek esaslar dairesinde birer vesika verilir.

Ehliyetli inşaat kalfaları yetiştirmek maksadıyla icabeden yerlerde Nafia Vekâletince kurslar açılır.

Bu kurslara ait esaslar Dahiliye, Maarif ve Nafia Vekâletlerince müştereken tesbit edilir. Bunun için icabeden tahsisat umumî muvazene ile temin edilir. ve hususi idare ve belediyelere de bu kurslara yardım edilebilir.

Binaların arasında bırakılacak mesafe ve bina istikametleri

Madde 20. — A) İmar pilânına göre yapılacak olan binaların bitişik olmıyan her cephesinde komşu hudutlarından itibaren, demir ve kârgir ise en aşağı üçer, yarım kârgir, hıms, yarım ahşap ise en aşağı beşer ve ahşap ise en aşağı yedi buçuk metre aralık bırakılacaktır. Binaların arka bahçelerinde yapılacak müstemilât, irtifaları 2,50 metreyi geçmemek ve komşu duvarları kârgir olmak ve asıl binadan yapının nevine göre yukarıki fıkroda yazılı açıklıklar muhafaza edilmek şartıyla komşu hududu üzerinde de yapılabilir.

B) Henüz bina yapılmamış veya mevcut binanın büyük kısmı yanmış veya yıkılmış arsalar üzerine yeniden yapılacak binalar İmar pilânındaki istikamete çekilecektir.

Boş kalacak olan bu sahalara istimplâk tarihine kadar sahipleri tarafından ancak ön bahçe olarak kullanılabilir.

C) Yukarıki (A) ve (B) fıkralarında yazılı aralıklar bırakılmak suretiyle bina yapmağa müsait olmıyan yerlerin iki tarafında sahipli arsalar bulunursa 6 nci madde hükmünce muamele yapılır.

İki tarafında arsa bulunmayıp da binalar bulunursa bu yer şuyulandırılarak 6 nci madde mu-

Hü.

çıkılıklar bırakılarak bina yapmağa müsait olmayan yerlerin iki tarafında sahipli arsalar bulunursa altıncı madde hükmünce muamele yapılır.

İki tarafında arsa bulunmayıpta binalar bulunursa bu yer şuyulandırılarak altıncı madde mucibince kıymeti mukabilinde iki tarafındaki bina sahiplerine temlik olunur.

MADDE 4. — 2290 sayılı kanunun 28 nevi maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Yapı neveleri ve inşa tarzları:

Yapılar, inşa malzemesine göre, kârgir, yarım kârgir, hıms, yarım hıms, ahşap ve kerpiç nevelerine ayrılmıştır.

A) Çevre duvarlarıyla bölme duvarları ve çatıdan gayri - döşeme ve tavanları taş, tuğla, beton veya - kerpiçten başka - sair yanmaz malzemeden olan yapılara kârgir;

B) Çevre duvarları tamamen veya ahşap karkas dışında temelden itibaren en aşağı bir tuğla kalınlığında taş, tuğla, beton veya - kerpiçten gayri - sair yanmaz malzemeden, bölme duvarlarıyla döşeme ve tavanları, kerpiçten gayri, malzemeden olan yapılara yarım kârgir;

C) Duvarları ahşap karkas ve karkas araları harçlı olarak tuğla, taş, kerpiç veya başka yanmaz malzeme ile örülü, sıvalı yapılara hıms;

D) Duvarları ahşap karkas üzerine bağda di veya saire ile kaplı sıvalı yapılara yarım ahşap;

E) Duvarları ahşap karkas ve dış yüzleri ahşap kaplamalı yapılara ahşap;

F) Duvarları kerpiç olan yapılara kerpiç denilir.

Her nevi binaların bodrum katı duvarlarının kârgir olması şarttır.

Kerpiç binalarda bodrumdan gayri birden fazla kat, yarım kârgir, yarım ahşap ve hıms binalarda bodrumdan gayri ikiden fazla kat yapılamaz.

Ahşap ve yarım ahşap binalar ancak bahçeler içinde münferit olarak, hıms binalar ise münferit veya aralarında kârgir yangın duvarı bulunmak şartıyla bitişik yapılabilir. Bitişik kârgir binaların mücevir duvarları en az bir

Da. E.

Yapı neveleri ve inşa tarzları

Madde 28. — Yapılar, inşa malzemelerine göre, kârgir, yarım kârgir, hıms, yarım ahşap, ahşap ve kerpiç nevelerine ayrılmıştır:

A) Çevre duvarlarıyla bölme duvarları ve çatıdan gayri) döşeme ve tavanları taş, tuğla, beton veya (kerpiçten başka) sair yanmaz malzemeden olan yapılara kârgir;

B) Çevre duvarları tamamen veya ahşap karkas dışında temelden itibaren en aşağı bir tuğla kalınlığında taş, tuğla, beton veya (kerpiçten gayri) sair yanmaz malzemeden, bölme duvarlarıyla döşeme ve tavanları, kerpiçten gayri malzemeden olan yapılara yarım kârgir;

C) Duvarları ahşap karkas ve karkas araları harçlı olarak tuğla, taş, kerpiç veya başka yanmaz malzeme ile örtülü sıvalı yapılara hıms;

D) Duvarları ahşap karkas üzerine veya saire ile kaplı sıvalı yapılara yarım ahşap;

E) Duvarları ahşap karkas ve dış yüzleri ahşap kaplamalı yapılara ahşap;

F) Duvarları kerpiç olan yapılara kerpiç denilir.

Her nevi binaların bodrum katı duvarlarının kârgir olması şarttır.

Kerpiç binalarda bodrumdan gayri birden fazla kat yapılamaz.

Ahşap ve yarım ahşap binalar ancak bahçeler içinde münferit olarak, hıms binalar ise münferit veya aralarında kârgir yangın duvarı bulunmak şartıyla bitişik yapılabilir. Bitişik kârgir binaların mücevir duvarları en az bir tuğla kalınlığında olmak üzere çatının her yerinde kiremit hizasına kadar devam eder.

Bitişik yarım kârgir binaların mücevir duvarları ile hıms binaların yangın duvarları en az bir tuğla kalınlığında olarak çatının her ye-

Na. E.

eibince kıymeti mukabilinde iki tarafındaki bina sahiplerine temlik olunur.

Yapı neveleri ve inşa tarzları

Madde 28. — Yapılar, inşa malzemelerine göre, demir, kârgir, yarım kârgir, hıms, yarı ahşap, ahşap ve kerpiç nevelerine ayrılırlar.

A) Demir iskelet araları tuğla veya diğer yanmaz madde ile kapalı inşaata demir;

B) Çevre duvarlarıyla bölme duvarları ve (Çatıdan gayri) döşeme, merdiven ve tavanları taş, tuğla, beton veya Kerpiçten başka) sair yanmaz malzemeden olan yapılara kârgir;

C) Çevre duvarları tamamen taş, tuğla, beton veya kerpiçten gayri) sair yanmaz malzeme ile yapılmış, keza çevre duvarları ahşap iskeletli olup dışları yukarıda yazılı yanmaz malzeme ile temelden saçağa kadar en aşağı bir tuğla kalınlığında kaplanmış bulunan ve iç bölme duvarları ahşap olan yapılara yarım kârgir;

D) Duvarları ahşap iskelet ve iskelet araları harçlı olarak tuğla, taş, kerpiç veya başka yanmaz malzeme ile örülü ve sıvalı yapılara hıms;

E) Duvarları ahşap iskelet üzerine çita veya sair malzeme kaplı ve üzeri sıvalı yapılara yarım ahşap;

F) Duvarları ahşap iskelet ve dış yüzleri ahşap kaplamalı veya ahşap kısımları görünen yapılara ahşap;

G) Duvarları kerpiç olan yapılara kerpiç inşaat denilir.

Her nevi binaların bodrum katı duvarlarının kârgir olması şarttır.

Kerpiç binalarda bodrumdan gayri birden fazla ve yarım kârgir, yarım ahşap ve hıms binalarda bodrumdan gayri ikiden fazla kat yapılmaz.

Ahşap ve yarım ahşap binalar ancak münferit olarak ve hıms binalar ise münferit veya aralarında kârgir yangın duvarı bulunmak şart

Hü.

tuğla kalınlığında olmak üzere çatının her yerinde kiremit hizasına kadar devam edecektir.

Bitişik yarım kârgir binaların mücavir duvarları ile hırmış binaların yangın duvarları en az bir tuğla kalınlığında olarak çatının her yerinde kiremitten 30 santimetre yüksek yapılacaktır.

Ahşap tavan ve döşeme kirişleri, bitişik yan cephe duvarlarına ancak, duvar dışından itibaren yarım tuğla kalınlığındaki kısma geçmek şartıyla, istinat ettirilebilir.

MADDE 5. — 2290 sayılı kanunun dördüncü maddesindeki mücbir sebeplerin takdiri salâhiyeti Nafia Vekâletine aittir.

MADDE 6. — 2290 sayılı kanunun 50 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Bu kanun hükümlerinin tatbikini gösterici nizamnameler Dahiliye ve Nafia Vekâletlerince tanzim olunacaktır.

MADDE 7. — 2290 sayılı kanunun 51 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Fırınlarm ve gıdai maddelerin bulunacakları diğer mahallerin yapılarına ve sair hususlarına ait şartlar Dahiliye, Nafia ve Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletleri tarafından tanzim olunacak bir nizamname ile tesbit edilecektir.

MADDE 8. — Ebniye kanununun 43 nü maddesindeki (Tonozlu kârgir) tâbiri beton veya kârgir olarak değiştirilmiştir.

MADDE 9. — 1580 sayılı Belediye kanununun 114 nü maddesinin son fıkrasının hükmü ilga edilmiştir.

Da. E.

rinde kirehtten 30 santimetre yüksek yapılacaktır.

Ahşap tavan ve döşeme kirişleri, bitişik yan cephe duvarlarına ancak, duvar dışından itibaren yarım tuğla kalınlığındaki kısma geçmemek şartıyla, istinat ettirebilir.

Madde 50. — Bu kanun hükümlerinin tatbikini gösterici nizamnameler Dahiliye ve Nafia Vekâletlerince tanzim olunacaktır.

Madde 51. — Fırınlarm ve gıdai maddelerin bulunacakları diğer mahallerin yapılarına ait şartlar Dahiliye, Nafia ve Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletleri tarafından tanzim olunacak bir nizamname ile tesbit edilecektir.

İKİNCİ MADDE — 2290 sayılı Belediye ve Yapı ve Yollar Kanununun 4 nü maddesindeki mücbir sebeplerin takdiri salâhiyeti Nafia Vekâletine aittir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Hususi kanunlarına göre tonoz olarak yapılacak inşaat beton ve kârgir olarak da yapılabilir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — 1580 sayılı Belediye Kanununun 114 nü maddesinin son fıkrasının hükmü ilga edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — 18 nci muaddel maddede yazılı ehliyetli kalfa temini kabil olmayan yerlerde bu ehliyeti haiz kalfa yetiştirilinceye kadar vasıfları Nafia Vekâletince tâyin edilecek inşaat için bu müddet Nafia Vekâletince lüzumu kadar temdit edilebilir.

Na. E.

tiyle bitişik olarak yapılabilir.

Kârgir binaların bitişik duvarları enaz bir tuğla kalınlığında olarak çatının her yerinde kiremit hizasına kadar devam edecektir.

Yarım kârgir binaların bitişik duvarları ile hıms binaların yangın duvarları enaz bir tuğla kalınlığında olarak çatının her yerinde kiremitten 50 santimetre yüksek yapılacaktır.

Ahşap tavan ve döşeme kirişleri bitişik yan duvarlarına ancak, duvar dışından itibaren yarım tuğla kalınlığındaki kısma geçmemek şartıyla, istinat ettirilebilir.

Madde 50. — Dahiliye Encümeninin 50 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 51. — Fırınlarm ve bazı gıdai maddelerin bulunacakları mahallerin yapılarına ait şartlar Dahiliye, Nafia ve Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletleri tarafından tanzim olunacak nizamname ile tesbit edilecektir.

İKİNCİ MADDE — Dahiliye Encümeninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Hususi kanunlarına göre tonozlu kârgir olarak yapılacak inşaat beton olarak ta yapılabilir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Dahiliye Encümeninin 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — 18 nci muaddel maddede yazılı ehliyetli kalfa bulunmayan yerlerde; bu ehliyeti haiz kalfalar yetiştirilinceye kadar, yapı nezaret ve mesuliyetini deruhte edecek olanlara kabiliyetleri derecesine göre ve 1947 takvim sene sonuna kadar muteber olmak üzere, Nafia Vekâleti tarafından muvakkat birer ehliyetname verilebilir.

Hü.

MADDE 10. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

MADDE 11. — Bu kanunun hükümlerini yerine getirmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	R. Türel	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Hilmi Uran		F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel		Fuad Sirmen
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	Suad H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

Da. E.

BEŞİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

ALTINCI MADDE — Bu kanunun hükümlerini yerine getirmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Na. E.

BESİNCİ MADDE — Dahiliye Encümeninin
5-nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

ALTINCI MADDE — Dahiliye Encümeninin
6-nci maddesi aynen kabul edilmiştir.